

ВІДГУК

офіційного опонента – доктора філософії в галузі права, доцента Деревянко Наталії Зеновіївни, на дисертацію Гаврилюка Андрія Васильовича «Адміністративно-правові засади міжнародного співробітництва за участі Національної поліції», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дослідження. В сучасних умовах, Україна, як і майже жодна держава у світі, не може існувати в абсолютному вакуумі, не взаємодіючи і не співпрацюючи з іншими державами. Таке співробітництво відбувається на всіх рівнях та напрямках діяльності держав. Одним із важливих напрямів міжнародного співробітництва є боротьба зі злочинністю, адже остання вже протягом тривалого часу не має меж та кордонів. Відповідна міжнародна взаємодія та співпраця відбувається, як на рівні держав, так і окремих правоохоронних органів. Одним із важливих суб'єктів міжнародного співробітництва є Національна поліція України. Таке міжнародне співробітництво сприяє більш ефективній боротьбі з транснаціональними злочинами, обміну досвідом та технологіями, покращенню загальної міжнародної безпеки, обміну розвідданими та забезпеченню правопорядку через спільні ініціативи й навчання. Таким чином, актуальність та своєчасність дисертаційного дослідження Гаврилюка Андрія Васильовича на тему: «Адміністративно-правові засади міжнародного співробітництва за участі Національної поліції» не може викликати жодних сумнівів.

Представлене дисертаційне дослідження виконано відповідно до: «Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року», затверджених Указом Президента України від 30.09.2019 № 722/2019; «Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 р. № 1023-р.; «Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року», затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 693-р.

Тема роботи узгоджується з темою науково-дослідної роботи Науково-дослідного інституту публічного права «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0120U105390), що додатково підтверджує його актуальність та своєчасність.

Автором у вступі досить ґрунтовно доведено актуальність обраної теми дисертації, окреслено її зв'язок із науковими програмами, планами та темами, виокремлено мету та завдання дослідження, визначено об'єкт і предмет дослідження, його методи, наукову новизну, підкреслено практичну важливість висновків, одержаних у результаті проведеного дослідження, узагальнено результати роботи і подано відомості про публікації автора за темою дисертації.

Дисертаційна робота Гаврилюка А. В. поглиблює і доповнює існуючий масив знань у відповідній сфері, а викладені вище обставини підкреслюють актуальність, своєчасність, суспільну значимість та важливість дослідження порушеної проблематики.

Ступінь обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Дисертаційне дослідження Гаврилюка А. В. ґрунтується на використанні сучасних методів наукового пізнання. Мета та завдання сформульовані вдало, що дозволило дисертанту ґрунтовно проаналізувати предмет дослідження. Висновки сформульовані в роботі відповідають поставленим завданням

Безсумнівною перевагою роботи є використання великого обсягу нормативно-правових актів, як законодавчих, так і підзаконних, загальнотеоретичних наукових праць українських та зарубіжних вчених, розробок фахівців у галузі теорії права, адміністративного права, міжнародного права, офіційних статистичних матеріалів, тощо.

Наукова новизна отриманих результатів визначається тим, що дисертація є однією із перших спроб, після початку повномасштабного

вторгнення, розкрити сутність та особливості адміністративно-правових засад міжнародного співробітництва за участі Національної поліції, на основі чого надано пропозиції та рекомендації, спрямовані на вдосконалення адміністративно-правового механізму організації та здійснення міжнародного співробітництва досліджуваними суб'єктами в сучасних умовах. Основні з них такі:

- вперше: на науково-теоретичному рівні аргументовано, що з огляду на існуючі реалії функціонування правоохоронної системи та виклики, які стоять перед Національною поліцією України, найвищий пріоритет має міжнародне співробітництво: по-перше, у сфері боротьби зі злочинністю; по-друге, у напрямку підтримання миру і безпеки; по-третє, за метою вдосконалення якості кадрового складу поліції та її структурних підрозділів; запропоновано авторське визначення поняття адміністративно-правового механізму здійснення міжнародного співробітництва за участі Національної поліції, до елементів якого віднесено: принципи міжнародного співробітництва; суб'єкти забезпечення міжнародного співробітництва; об'єкт міжнародного співробітництва; адміністративно-правові форми та методи здійснення міжнародного співробітництва; аргументовано, що методами міжнародного співробітництва за участі Національної поліції є наступні: переконання, організаційний метод, управлінський метод, економічний метод, інформаційний метод, аналітичний метод, методи планування та прогнозування (с. 21);

- акцентовано увагу на тому, що міжнародне співробітництво як напрям діяльності Національної поліції України, представляє собою комплексний, нормативно-врегульований вектор: 1) роботи органів та підрозділів Нацполіції щодо побудови відносин взаємодії та співпраці з іншими державами, уповноваженими ними органами влади, міжнародними організаціями, тощо; та 2) організації виконання на національному рівні результатів та цілей співробітництва, що має на меті: по-перше, вивчення зарубіжного досвіду з питань правоохоронної діяльності, виховання

поліцейських, організації ефективної діяльності органів та підрозділів поліції, тощо; по-друге, перейняття та імплементацію європейських стандартів побудови сфери забезпечення безпеки та правопорядку в державі, нормативно-правове обґрунтування європейсько орієнтованих вимог до роботи поліцейських; по-третє, участь держави у забезпеченні регіональної безпеки на території Європи; по-четверте, сприяння на національному рівні активному та ефективному розвитку діяльності органів та підрозділів поліції, відповідно до найбільш позитивних зарубіжних прикладів функціонування поліцейських органів (с. 34);

- констатовано, що Національна поліція України є самостійним та активним учасником відносин в сфері міжнародного співробітництва. Це пояснюється ключовими особливостями її адміністративно-правового статусу, а саме: а) підпорядкованістю поліції Міністерству внутрішніх справ, яке забезпечує укладення та реалізацію міжнародних угод, що стосуються поліції, організацію та проведення міжнародних заходів із залученням Нацполіції, тощо; б) відношенням статтею 4 Закону України «Про Національну поліцію» міжнародного співробітництва до компетенції даного центрального органу виконавчої влади; в) існуванням законодавчо визначеної системи повноважень НПУ в сфері міжнародного співробітництва, а також окремих структурних підрозділів, які на цільовій та систематичній основі забезпечують виконання цих повноважень (с. 54);

- аргументовано, що з огляду на існуючі реалії функціонування правоохоронної системи та виклики, які стоять перед Національною поліцією України, найвищий пріоритет має міжнародне співробітництво в сфері боротьби зі злочинністю, підтримання миру і безпеки, а також удосконалення якості кадрового складу. Саме дані три вектори найбільше відповідають компетенції та завданням НПУ, сприяють якісному виконанню та загальному розвитку механізмів поліцейської діяльності згідно до міжнародних стандартів та найбільш позитивних іноземних практик (с. 84);

- констатовано, що адміністративно-правовий механізм здійснення

міжнародного співробітництва за участі Національної поліції - це визначена нормами адміністративного законодавства система взаємопов'язаних та взаємодоповнюючих елементів, за допомогою яких створюються умови та реалізуються різні напрями міжнародного співробітництва за участі Нацполіції, її органів та структурних підрозділів. Кожна частка його структури має власне юридичне призначення і зміст. Водночас, в сукупності вони забезпечують організацію умов проведення міжнародного співробітництва за участі НПУ, досягнення поставлених в межах даного напрямку діяльності цілей. До елементів даного механізму віднесено: принципи міжнародного співробітництва; суб'єктів забезпечення міжнародного співробітництва; об'єкт міжнародного співробітництва; адміністративно-правові форми та методи здійснення міжнародного співробітництва (с. 129);

- виділено наступні особливості залучення Національної поліції до участі в міжнародних операціях з підтримки миру і безпеки: *по-перше*, спеціальний порядок залучення поліцейських до таких місій, що регулюються нормами міжнародного та національного законодавства; *по-друге*, наявність спеціально уповноваженого кола суб'єктів, які відповідають: а) за відбір та підготовку фахівців; б) підготовку навчально-методичних матеріалів; в) розробку та впровадження планів реалізації відповідних заходів; *по-третє*, особливі підстави та умови для виникнення досліджуваних міжнародних правовідносин; *по-четверте*, розширений перелік гарантій міжнародного та національного характеру для поліцейських, які приймають участь в операціях з підтримки миру і безпеки; *по-п'яте*, більш широкий перелік вимог до поліцейських, які залучаються до міжнародних операцій, у порівнянні із тими, що містяться у Законі України «Про Національну поліцію» (с. 174–175).

Результати дослідження можуть бути використані у практичній діяльності та освітньому процесі.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації

Позитивна оцінка дисертаційного дослідження в цілому не виключає можливості й необхідності висунути низку зауважень критичного та дискусійного характеру:

1. Так, заслуговує на увагу те, що в межах підрозділу 1.1. дисертаційного дослідження автором було охарактеризовано міжнародне співробітництво як напрям діяльності Національної поліції та об'єкт адміністративно-правового дослідження. Разом із тим, вбачається, що окреслюючи міжнародне співробітництво як об'єкт адміністративно-правового дослідження, варто було окремо охарактеризувати стан дослідження проблеми такого співробітництва у сучасній науковій літературі.

2. Досліджуючи у Розділі 2 організацію здійснення міжнародного співробітництва за участі Національної поліції, здобувач слушно визначив поняття та виокремив елементи адміністративно-правового механізму здійснення міжнародного співробітництва за участі Національної поліції; виділив види та форми міжнародного співробітництва за участі поліції; окреслив методи міжнародного співробітництва, однак в межах цього розділу слід було окремо розглянути й принципи міжнародного співробітництва.

3. На сторінці 131 автор вказує, що за ціллю реалізації міжнародне співробітництво поділяється на: співпрацю із отримання допомоги, протидію правопорушенням, забезпечення безпеки і порядку. На наше переконання, такий підхід до характеристики мети міжнародного співробітництва за участі Національної поліції України є занадто звуженим:

4. Серед методів міжнародного співробітництва за участі Національної поліції автор виокремлює такий метод, як метод переконання. На мою думку виокремлення такого методу співробітництва є досить спірним та непереконливим.

5. Незрозуміло, чому автор в окремому підрозділі розглянув особливості залучення Національної поліції до участі в міжнародних операціях з підтримки миру і безпеки (підрозділ 3.1), а не, наприклад,

особливості міжнародного співробітництва Національної поліції у сфері боротьби із транснаціональною злочинністю.

Варто відмітити, що висловлені зауваження характеризують складність дослідженої проблеми, а тому суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку та високі наукові здобутки дисертаційного дослідження Гаврилюка А. В. Результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення адміністративного законодавства, а також у науково-дослідній роботі, практичній діяльності НПУ у сфері міжнародного співробітництва. Основні наукові положення, висновки й практичні рекомендації, викладені в дослідженні, були висвітлені у фахових періодичних виданнях, оприлюднені на міжнародних науково-практичних конференціях.

ВИСНОВОК:

Основні наукові положення, висновки й практичні рекомендації, викладені в дисертації Гаврилюка А. В. були достатньо оприлюднені ним у статтях періодичних фахових видань, тезах доповідей науково-практичних конференцій.

Зміст дисертаційної роботи висвітлений повно, систематично, послідовно, виклад запропонованих в роботі положень базується на ґрунтовному опрацюванні літературних джерел. Автор обґрунтував власні висновки проведеного дослідження, які є суттєвим внеском у розвиток адміністративного права України. В цілому, дисертація Гаврилюка А. В. є самостійним, завершеним науковим дослідженням, присвяченим вивченню адміністративно-правових засад міжнародного співробітництва за участі Національної поліції.

Отже, дисертація «Адміністративно-правові засади міжнародного співробітництва за участі Національної поліції» є завершеною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що вирішують конкретне наукове завдання, яке має суттєве значення для науки адміністративного права, тобто за своєю актуальністю, новизною постановки та вирішенням досліджених проблем, теоретичним рівнем і практичною корисністю,

достовірністю і обґрунтованістю одержаних результатів повністю відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, а її автор – Гаврилюк Андрій Васильович заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

завідувач кафедри кримінально-правових та
адміністративно-правових дисциплін
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука,
доктор філософії в галузі права, доцент,
академік Академії адміністративно-правових наук України

Наталія ДЕРЕВ'ЯНКО

Підпис *Дерев'янка*
Начальник відділу кадрів
Міжнародного економіко-
гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
Чепурко О.Т.